

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel jaarstukken 2025
Zaaknummer: 2026-128348

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

Bijgevoegd ontvangt u ter vaststelling de jaarstukken 2025 van de gemeente Leeuwarden. In de Gemeentewet is vastgelegd dat u de jaarstukken elk jaar vóór 15 juli vaststelt.

Korte terugblik op het verslagjaar

2025 markeerde het laatste volledige jaar van de huidige collegeperiode. Het was een jaar waarin uitvoering, afronding en vooruitkijken samenkwamen. Ondanks landelijke onzekerheden - zoals de val van het kabinet, schommelingen in financiering en toenemende druk op uitvoeringskracht - is in Leeuwarden stevig doorgewerkt aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026 *Nu investeren in de toekomst*. In lijn met de uitgangspunten *vergroenen, verbinden en verwaarden* is gewerkt aan een gemeente waarin welzijn, leefbaarheid en toekomstbestendigheid centraal staan. Daarbij is nadrukkelijk invulling gegeven aan de doelen op het gebied van een groene en gezonde leefomgeving, een sterke samenleving en een aantrekkelijke stad en dorpen.

Ook financieel en strategisch is voortgang geboekt. Door actief in te zetten op samenwerking met Europa en andere overheden zijn de afgelopen jaren substantiële Europese subsidies binnengehaald. Deze middelen hebben het mogelijk gemaakt om ambities op het gebied van leefomgeving, duurzaamheid en innovatie te versnellen en te versterken.

Resultaten die in het oog springen:

- **Aanpak armoede en schulden:** het bereik van inwoners nam sterk toe, onder andere door 20% meer vroegsignalering, succesvolle trajecten binnen het Jongerenperspectieffonds en een groei in het gebruik van het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Hiermee is invulling gegeven aan de ambitie om bestaanszekerheid te vergroten en kansengelijkheid te versterken.
- **Versterking van veiligheid en weerbaarheid:** de start van het Interventieteam Odermijning en het gemeentelijk Bibob-bureau leidde tot gerichte controles, gebiedsaanpakken en versterkte integriteit in vergunningverlening en toezicht, passend bij de inzet op een veilige leefomgeving.
- **Investerings in leefomgeving en bewegen:** er is zichtbaar geïnvesteerd in een groenere, gezondere en aantrekkelijkere openbare ruimte. Zo is gewerkt aan het vergroenen en herinrichten van de Westersingel en de Eewal, in lijn met de ambities uit het coalitieakkoord voor een groene en klimaatbestendige binnenstad. Daarnaast heeft het hosten van Sport City bijgedragen aan het versterken van de sportinfrastructuur en het stimuleren van bewegen.

Ook zette Leeuwarden belangrijke stappen in digitalisering. Dankzij jaren van experimenteren via de Leeuwarder Digitale Agenda worden innovaties steeds vaker structureel toegepast, en wordt Leeuwarden landelijk genoemd als

voorbeeld van hoe een gemeente zorgvuldig en vooruitstrevend met digitale ontwikkelingen kan omgaan.

Tegelijkertijd blijven er uitdagingen. De opgaven waarvoor we staan worden complexer, terwijl de beschikbare middelen achterblijven. Dit is voelbaar in onder meer de jeugdzorg, de woningbouwopgave en grote vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Ook op het gebied van veiligheid blijft de druk toenemen en vraagt de bestrijding van ondermijning blijvende aandacht.

Positief rekeningresultaat

De gemeente sloot 2025 financieel stabiel af. Door zorgvuldig financieel beleid konden de lasten voor inwoners de afgelopen jaren beperkt blijven. Tegelijkertijd zien we dat de financiële ruimte de komende jaren krappert wordt, wat vraagt om scherpe keuzes van een volgend bestuur.

Financieel behaalde de gemeente over 2025 een positief rekeningresultaat van € 35,2 mln. De grootste meevallers waren onder andere:

- € 18,8 mln ontvangen Rijksmiddelen aan het eind van 2024, waaronder een hogere algemene uitkering;
- € 3,8 mln voordeel door lagere afschrijvingskosten dan begroot. Vervangingsinvesteringen in onder andere civiele kunstwerken, verhardingen en sportaccommodaties zijn later gereed;
- Een baat van € 2,6 mln uit de nieuwe specifieke uitkering (SPUK) Realisatiestimulans. Op basis van beantwoording door commissie BBV van gestelde vragen dient deze baat genomen te worden in 2025.
- Een Rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïners die € 2,5 mln hoger was dan de kosten van de opvang;
- € 1,8 mln voordeel uit schade-uitkering brandverzekering vanwege de afgebrande noodlokalen van IKC de Pionier in Leeuwarden;
- € 1,1 mln voordeel op de bijdrage aan de Veiligheidsregio Fryslân door lagere lasten in 2025 en een nagekomen baat over 2024 en eerdere jaren.

Zie hst. 3.2. van de jaarstukken voor een volledig overzicht van baten, lasten en rekeningresultaat.

De kostenontwikkeling jeugdzorg was ook in 2025 een aandachtspunt. Ondanks dat het nodig was om de begroting tussentijds aan te passen (€ 9,1 mln), is door gerichte inzet van kostenbeheersende maatregelen verdere kostengroei afgevlakt. In informerende bijeenkomsten op 19 maart en 3 december 2025 is de raad hierover geïnformeerd.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat te storten in de Algemene Reserve (AR).

Overheveling budgetten

Een aantal incidenteel geormerkte budgetten willen we beschikbaar houden voor besteding in 2026. Hierbij onderscheiden we:

1. Geormerkte middelen waarvan de daarvoor te ondernemen activiteiten 100% helder zijn en die te herleiden zijn naar eerdere raads- en collegebesluiten.

2. Geoomerkte middelen die nog vragen om formele besluitvorming over de exacte inzet ervan en de daarbij behorende activiteiten.

De gevallen genoemd onder punt 1 zijn in de reserve Budgetoverheveling gestort. Gevallen bedoeld onder punt 2 worden gestort in de reserve Voorwaardelijke budgetoverheveling en houden een voorlopige overhevelingsstatus tot ze beschikbaar worden gesteld middels een formeel besluit van ons college. Anders vallen ze aan het eind van het nieuwe jaar alsnog vrij in de Algemene Reserve. U heeft vanuit het budgetrecht het finale oordeel over de stortingen in beide reserves. Per 31 december 2025 bedraagt de reserve Budgetoverheveling in totaal € 29,3 mln (na storting van € 21,4 mln) en de reserve Voorwaardelijke budgetoverheveling afgerond € 1,9 mln (na storting van € 1,9 mln). De overhevelingen hebben voor een deel betrekking op aanpak stationsgebied, renovatie en verplaatsing vastgoed, afwikkeling van het stadiongebied en de latere uitvoering van het project verduurzaming Leeuwarden Oost. Een deel is ook ontstaan omdat Leeuwarden als centrumgemeente aan het eind van ieder jaar Rijksmiddelen ontvangt, die het jaar daarop pas ingezet worden. De afzonderlijke stortingen in beide reserves worden in hst. C2.19 van de jaarstukken 2025 toegelicht.

Voldoende weerstandsvermogen

In 2025 is de financiële positie op peil gebleven. Er is een stevige Algemene Reserve van € 48 mln (voor resultaatbestemming), dat is ruim boven de vastgestelde ondergrens van € 15 mln. Het weerstandsvermogen is voldoende om alle geïnventariseerde risico's mee op te vangen. De operationele risico's bedragen € 14,1 miljoen (na vermenigvuldiging met de zekerheidsfactor van 1,5). De oplopende kosten in de Jeugdzorg vormen het grootste risico. Een nadere toelichting staat in paragraaf 2.12 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Rechtmatigheidsverantwoording

Onze rechtmatigheidsverantwoording gaat in grote lijnen over drie rechtmatigheidscriteria: de zogeheten voorwaarden-, begrotings-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criteria (respectievelijk art. 10, 11 en 12 Financiële verordening Leeuwarden 2023). In de jaarrekening lichten we toe in hoeverre deze criteria zijn nageleefd en welke afwijkingen zich hebben voorgedaan. De accountant geeft op basis daarvan zijn getrouwheidsoordeel af. Dit getrouwheidsoordeel ziet indirect ook toe op de rechtmatigheidsverantwoording. Over de specifieke uitkeringen geeft de accountant een direct oordeel. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in hst. 3.6 van de jaarrekening. Een toelichting op de voorwaarden-, begrotings-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criteria is terug te vinden in paragraaf 2.15 Bedrijfsvoering.

Wijzigingen Financiële verordening

In 2025 zijn wijzigingen doorgevoerd in de wet- en regelgeving rondom de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast is de norm voor deze verantwoording geëvalueerd met uw auditcommissie. Dit heeft geleid tot een voorstel tot wijziging van de financiële verordening. Op 17 december 2025 heeft u ingestemd met:

- Artikel 9: aanpassen van de verantwoordings- en rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording.
- Artikel 11: aanvulling op begrotingsrechtmatigheid.

De verantwoordingsgrens (artikel 9, lid 2) is vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief reservemutaties. Voorheen gold een grens van 0% met een ondergrens van € 350.000. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt het totaal aan afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) ten aanzien van het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium afgezet tegen deze norm van 2%. Deze is gelijk aan de goedkeuringstolerantie van de accountant en die wettelijk is vastgelegd in de Bado.

De rapportagegrens (artikel 9, lid 3) is aangepast naar € 750.000 (voorheen € 350.000), met de mogelijkheid om ook afwijkingen onder deze grens te rapporteren. Deze afwijkingen worden gerapporteerd in de paragraaf Bedrijfsvoering.

De aanvulling van artikel 11, lid 4, verduidelijkt in welke situaties begrotingsoverschrijdingen als acceptabel worden beschouwd. De reservemutaties die op grond van artikel 15, lid 9, van de financiële verordening binnen de bevoegdheid van ons als college vallen, worden als acceptabel aangemerkt. Dit betreft de twee reserves budgetoverheveling, de reserve grondexploitatie, reserve parkeren en reserve vastgoed.

Eindconclusie rechtmatigheidsverantwoording 2025

De rechtmatigheidscontrole laat zien dat € 7.381.000 aan lasten niet rechtmatig tot stand is gekomen. Dit bedrag blijft ruim onder de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van € 15.944.000. Hiervan valt € 5.070.000 binnen eerder door de raad geaccepteerde afspraken. Daarmee concludeert het college dat de geconstateerde onrechtmatigheden geen materiële invloed hebben op het getrouwe beeld van de jaarrekening.

Opheffen en instellen van voorzieningen en reserves

Op grond van het BBV besluit de raad tot het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen. Op basis van de Nota reserves en voorzieningen is dit onderdeel van uw besluitvorming bij de behandeling van de begroting, de jaarstukken of de nota zelf. U wordt daarom verzocht te besluiten tot opheffing van onderstaande voorziening:

- VRZ586 Voorziening Achterstallig onderhoud verhardingen

In 2024 zijn de laatste onttrekkingen geweest en daarom kan deze voorziening worden beëindigd. Van het restant van € 4.000 wordt voorgesteld dit te laten vrijvallen.

Goedkeurende verklaring

De accountant (Baker Tilly) heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor de getrouwheid van de jaarrekening en voor de rechtmatigheid van de specifieke uitkering. U ontvangt na afronding van de controle van Baker Tilly het Accountantsverslag 2025. In dit verslag zijn de uitkomsten van de controle opgenomen. Wij hebben inmiddels kennis genomen van de conceptversie van het accountantsverslag. Dit verslag geeft geen aanleiding tot een inhoudelijke reactie.

Brede Welvaartsmonitor en Trends in beeld

De gemeente verzamelt veel cijfers. Deze data gebruiken we voor het opstellen van zowel de rapportage Trends in beeld als de Brede Welvaartsmonitor. Jaarlijks ontving u deze informatie als bijlage. Nu kunt u de rapportage [Trends in beeld](#) online inzien. Hierin rapporteren we uitgebreid over ontwikkelingen in Leeuwarden (over langere periode) en de effecten van

Blad 5

gevoerd beleid op programmaonderdelen. Ook de cijfers onder de [Brede Welvaartsmonitor](#) (bijlage G) zijn online terug te vinden.

Vervolgacties op hoofdlijnen

- Technisch vragenuur (17 juni 2026)
- Besluitvorming door raad over de jaarstukken (1 juli 2025)
- Het college verstuurt de vastgestelde jaarstukken vóór 15 juli 2025 naar gedeputeerde staten van de provincie Fryslân.

Leeuwarden, 19 mei 2026,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*